

I.	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:
1.	
1.1	nazwę jednostki
	Urząd Miasta i Gminy Narol
1.2	siedzibę jednostki
	Narol
1.3	adres jednostki
	ul. Rynek 1 37-610 Narol
1.4	podstawowy przedmiot działalności jednostki
	Przedmiotem działalności Gminy Narol jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych
2.	wskazanie okresu objętego sprawozdaniem
	01.01.2023 - 31.12.2023
3.	wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne
	nie dotyczy
4.	omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)
	<p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13.09.2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej środki trwale stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego otrzymane na podstawie decyzji właściwego organu nieodpłatnie wyceniane są w wartości określonej w tej decyzji.</p> <p>Środki trwale w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> w przypadku zakupu - według ceny nabycia, w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, który obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę od rozpoczęcia budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia do dnia bilansowego lub przyjęcia do użytkowania, w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji - według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku według wartości rynkowej, ujawnione nadwyżki środków trwałych wprowadza się do ksiąg pod datą ich zinwentaryzowania, w przypadku nieodpłatnego otrzymania, spadku lub darowizny - według wartości rynkowej z dnia otrzymania lub w niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu, w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w decyzji o ich przekazaniu, wartość mienia przejętego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie lub innej jednostce organizacyjnej - według wartości netto wynikającej z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki organizacyjnej. <p>Wartości niematerialne i prawne wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, otrzymane nieodpłatnie na podstawie dokumentu przekazania - według wartości określonej w tym dokumencie, a otrzymane na podstawie darowizny - według wartości rynkowej z dnia otrzymania lub wartości określonej w umowie o przekazaniu. Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia.</p> <p>Programy komputerowe, licencje, prawa autorskie nie stanowią wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli były zakupione wraz z komputerem i stanowią jego integralną część, bez</p>

których komputer nie byłby zdalny do użytku. Powiększają one wartość środka trwałego albo pozostałego środka trwałego.

Jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, umarza się:

- książki i inne zbiory biblioteczne,
- odzież i umundurowanie,
- meble i dywany,
- pozostałe środki trwałe (wyposażenie) oraz wartości niematerialne i prawne, o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania.

Środki trwałe podlegają ewidencji ilościowo-wartościowej w podziale na: podstawowe środki trwałe (środki trwałe o wartości początkowej przekraczającej kwotę ustaloną w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych) oraz pozostałe środki trwałe (meble i dywany bez względu na wartość oraz składniki majątku o wartości początkowej przewyższającej kwotę 1 000 zł i nieprzekraczającej kwoty 10 000 zł).

W przypadku nieistotnej wartości początkowej (o wartości początkowej nieprzekraczającej kwoty 1 000 zł) składnika majątku spełniającego warunki uznania za środek trwały nie zostaje ujęty w środkach trwałych, a jego wartość początkowa zostaje jednorazowo odpisana w ciężar kosztów materiałów pod datą oddania do użytkowania.

Odpisom amortyzacyjnym (umorzeniowym) podlegają środki trwałe i wartości niematerialne i prawne.

Pozostałe środki trwałe i pozostałe wartości niematerialne i prawne finansuje się ze środków na wydatki bieżące (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu). Odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt działalności operacyjnej w całości ich wartości i są umarzone w całości w momencie oddania do używania.

Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych nalicza się od miesiąca następnego po miesiącu, w którym nastąpiło przyjęcie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

Dla umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przyjmuje się metodę liniową.

Okres umorzenia wartości niematerialnych i prawnych wynosi 24 miesiące.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje jednorazowo za okres całego roku.

W przypadku, gdy nieumorzony środek trwały uległ w trakcie roku obrotowego likwidacji, sprzedaży, przekazaniu, itp. odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonuje się w ostatnim miesiącu, w którym był użytkowany.

Dolną granicę wartości części dodatkowych i części peryferyjnych ujmowanych jako zwiększenie wartości księgowej brutto środka trwałego ustala się w wysokości 10 000 zł.

Jeżeli nakłady poniesione na ulepszenie danego obiektu są w skali roku niższe od istotnej wartości początkowej środka trwałego, wówczas uznaje się je za koszty bieżącej działalności. Należności i zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału.

Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. Odpisy aktualizujące należności na rzecz funduszy tworzonych na podstawie odrębnych ustaw obciążają fundusze. Odpisów aktualizujących należności dokonuje się z uwzględnieniem art. 35b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Do należności wątpliwych w Urzędzie Miasta i Gminy Narol zalicza się:

- należności podmiotu upadłego bądź postawionego w stan likwidacji do wysokości należności, która nie została ujęta na liście wierzytelności,
- należności pomiotu, wobec którego oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości bądź umorzono postępowanie upadłościowe, gdyż majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania w pełnej wysokości należności,

	<ul style="list-style-type: none"> - należności, gdy w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można dochodzić wierzytelności – w pełnej wysokości, - należności, gdy dłużnik – osoba prawna został wykreślony z właściwego rejestru osób prawnych – w pełnej wysokości należności, - należności dłużnika nieściągniętych w toku zakończonego postępowania upadłościowego – do wysokości należności <p>W przypadku braku informacji o sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika wysokość odpisu aktualizującego ustala się powyżej roku w wysokości 100 % należności.</p> <p>Wycenę należności w zakresie odpisów aktualizujących przeprowadza się raz w roku na dzień bilansowy. Wycenę bilansową należności należy zakończyć do ostatniego dnia lutego roku następnego. Należności spłacone po dacie bilansu, a przed terminem ustalenia odpisów aktualizujących, nie podlegają aktualizacji wyceny.</p> <p>Rzeczowe składniki majątku obrotowego (w tym materiały, otrzymane nieodpłatnie, jakimi dysponuje jednostka) wycenia się na dzień bilansowy według cen nabycia przy zastosowaniu zasady pierwsze przyszło – pierwsze wyszło (metoda FIFO). Jednostka co do zasady nie prowadzi ewidencji obrotu materiałowego, za wyjątkiem materiałów nie przeznaczonych do bieżącego zużycia. Zakupione materiały (w tym paliwo, środki czystości, materiały biurowe) przekazywane są bezpośrednio do zużycia w momencie zakupu i ewidencjonowane w koszty.</p> <p>Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.</p> <p>Walutę obcą wycenia się według kursu średniego danej waluty ustalonego przez Prezesa NBP na ten dzień. W ciągu roku operacje sprzedaży i kupna walut oraz operacje zapłaty należności lub zobowiązań wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta jednostka.</p> <p>Zobowiązania z tytułu dostaw wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami naliczonymi na koniec każdego kwartału.</p> <p>Zobowiązania finansowe wycenia się w kwocie wymagalnej zapłaty tj. wraz z należnymi odsetkami.</p> <p>Fundusze oraz pozostałe aktywa i pasywa – wg wartości nominalnej.</p>
5.	inne informacje
	nie dotyczy
II.	Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:
1.	
1.1.	szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego - podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia
	tabela nr 1
1.2.	aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury - o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
	brak danych
1.3.	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	nie dotyczy

1.4.	wartość gruntów użytkowanych wieczysto
	Nie dotyczy
1.5.	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu
	tabela nr 2
1.6.	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych
	nie dotyczy
1.7.	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)
	nie dotyczy
1.8.	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym
	nie dotyczy
1.9.	podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:
a)	powyżej 1 roku do 3 lat
	Pożyczki w NFOŚiGW 129 300,00 zł. Kredyty w bankach – 4 146 000,00 zł, obligacje 300 000,00 zł.
b)	powyżej 3 do 5 lat
	Kredyty w bankach – 2 102 000,00 zł. obligacje 650 000,00 zł.,
c)	powyżej 5 lat
	Kredyty w bankach 5 580 000,00 zł., obligacje 3 350 000,00 zł.
1.10.	kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego
	nie dotyczy
1.11.	łącznie kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń
	nie dotyczy
1.12.	łącznie kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń
	nie dotyczy
1.13.	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę

	czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie
	nie dotyczy
1.14.	łącną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie
	Zabezpieczenie należytego wykonania umowy – 1 217 285,32 zł.
1.15.	kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze
	Wydatkowano środki pieniężne na świadczenia pracownicze w kwocie 119 685,00 zł.
1.16.	inne informacje
	brak danych
2.	
2.1.	wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów
	nie dotyczy
2.2.	koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
	Stan początkowy 2 055 990,46 zł zwiększenie 11864451,41 zł zmniejszenie 12611858,36 zł stan końcowy 1 308 583,51 zł.
2.3.	kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
	Wydatki zrealizowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład - Programu Inwestycji Strategicznych – 8 329 331,93 zł. Wydatki zrealizowane w ramach Funduszu Pomocy Ukrainie – nadanie numeru PESEL 267,00 zł.,
2.4.	informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
	nie dotyczy
2.5.	inne informacje
3.	Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki

1	2	Nazwa składnika aktywów według układu w bilansie										9	10
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
	tytuł	Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania)	Budynki i lokale	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Kotły i maszyny energetyczne	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowanie	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenia, gdzie indziej niesklasyfikowane (w tym dobra kultury)	Razem środki trwałe (3+4+5+6+7)	Zbiory Biblioteczne	Wartości niematerialne i prawne
1	Wartość początkowa - stan na 01.01.2023r. RAZEM	8 080 313,65	17 397 240,62	68 589 230,95	125 380,10	1 738 243,15	293 640,57	3 108 194,91	2 147 336,28	2 567 958,76	104 047 538,99		674 472,90
2	Zwiększenia wartości początkowej RAZEM	1,65	611 742,38	13 442 544,39	105 309,50	270 997,13	16 500,00	0,00	193 296,70	127 011,54	14 767 403,29	0,00	0,00
	Nabycie	0,00	0,00	0,00	105 309,50	270 997,13	16 500,00	0,00	193 296,70	127 011,54	713 114,87		
	nieodpłatne otrzymanie UMIG	0,00	399 043,00	1 125 717,12	0,00			0,00	0,00	0,00	1 524 760,12		0,00
	przemieszczenia wewnętrzne	0,00		13 575,22				0,00	0,00	0,00	13 575,22		0,00
	aktualizacja wyceny	0,00		0,00				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	inne	1,65	212 699,38	12 303 252,05				0,00	0,00	0,00	12 515 953,08		0,00
3	Zmniejszenia wartości początkowej RAZEM	28 679,78	365 883,02	52 185,51	0,00	331 656,57	0,00	8 000,00	105 659,00	144 589,36	1 036 653,24	0,00	504 700,89
	sprzedaż	8 309,59		0,00				0,00	0,00	0,00	8 309,59		0,00
	nieodpłatne przekazanie	365,93		52 185,51		255 771,40		0,00	105 659,00	81 000,00	494 981,84		0,00
	likwidacja	0,00	352 307,80	0,00	0,00	73 731,39		8 000,00	0,00	63 589,36	497 628,55	0,00	504 700,89
	przemieszczenia wewnętrzne	0,00	13 575,22					0,00	0,00		13 575,22		0,00
	aktualizacja wyceny	0,00		0,00				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	utrata przydatności gospodarczej	0,00		0,00				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
	inne;	20 004,26	0,00	2 153,78				0,00	0,00	0,00	22 158,04	0,00	0,00
4	Wartość początkowa - stan na 31.12.2023 r.	8 051 635,52	17 643 099,98	81 979 589,83	230 689,60	1 677 583,71	310 140,57	3 100 194,91	2 234 973,98	2 550 380,94	117 778 289,04	0,00	169 772,01
5	Stan umorzeń na 01.01.2023 r. RAZEM	0,00	5 097 004,11	31 807 519,64	55 646,47	1 523 085,09	127 870,19	1 172 312,91	1 819 965,13	2 547 042,19	44 150 445,73		674 472,90
6	Zwiększenia umorzeń RAZEM	0,00	741 901,00	2 789 239,41	12 766,15	290 065,05	41 494,02	287 510,49	94 375,98	130 063,46	4 387 415,56	0,00	0,00

Tabela nr 2 Wartość środków trwałych niemortyzowane lub niemiarzone przez jednostkę, używane na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów (część II, poz. 1.5)

Lp.	Grupa według KŚT	Stan na początek roku obrotowego	Zmiany w trakcie roku obrotowego				6
			zwiększenia			zmniejszenia	
1	2	3	4			5	6
2	Urządzenia techniczne i maszyny	73 905,76	0,00			0,00	73 905,76
3		73 905,76	0,00			0,00	73 905,76

TABELA Nr 3

Lp.	Rodzaj należności	Stan na początek roku obrotowego	Zmiany stanu odpisów w ciągu roku obrotowego						Stan na koniec roku obrotowego
			zwiększenia				wykorzystanie	rozwiązanie	
1	2	3	4				5	6	7
2	podatki od osób fizycznych	0,00							0,00
3	podatki od osób prawnych	0,00							0,00
4	odsetki od podatków	0,00							0,00
5	opłata za gospodarowanie odpadkami	1 148,10							1 148,10
6	odsetki od opłat	196,44							196,44
7	czynsze	45 398,53							45 398,53
8	odsetki od czynszów								0,00
9	fundusz alimentacyjny								0,00
10	zaliczka alimentacyjna								0,00
11	odsetki od funduszu i zaliczki alimentacyjnej	0,00							0,00
12	RAZEM	46 743,07	0,00				0,00	0,00	46 743,07

Małgorzata Ważna
(główny księgowy)

28-03-2024r.
(dzień, miesiąc, rok)

Grzegorz Dominik
(kierownik jednostki)